

ماوهیه کی زور له باوکم رامام ، سه‌ری نابورو ناو
 دهستی و ئەنیشکی بە ئەئنويه و قرساندبوو ، هیچ
 نەدەجوولە . چەند جاریک ویستم بانگی بکەم ، بەلام نەمتوانی
 ووشیه کی بخەم سەر زمانم ، سستی بەکی سەپر لەگۇی
 خستبۇوم ؛ تا لەئەنجامدا باوکم لە ماتە میھەکەی دەرهات ،
 سەری بەرزکىزدە وە لە سەر كورسييکە ھەستا ، تا چەند
 دەقىقە بەک لە ناواھە پاستى ژۇورە كە دامايمە وە ، لەپرا لە
 قەرەۋىلە كە دايىكم نزىك كە وتووھ ، بەچاڭى گۇئى بۇ
 ھەلخست ، گومانى نەما كە خەوتتۇوھ ، ئەوسا بەرەو لای ئە و
 سندوقە ئى كە مانچە كەی تىبا بۇو روشت سندوقە كەی
 كىرده وە ، كېفە رەشە كەی تىبا دەرھىننا ، لە سەرمىزە دايىنا ،
 پاشان سەيرىنکى ئەملاو ئەولای خۇى كرد ، ۋانىنە كەی
 گوماناوى و بارىنکى پەلە مەترسى لە خۇكىتىبۇو ، لە وەى دەكىد
 بىبە وىت ۋابقات ، ھېشتا بە و شىيە بە نە مدېيىبۇ . كە مانچە كەی
 ھەلگرت ، كە چى دووبارە لە شۇينى خۇى دايىنا وە دەركاكە
 بەست ، لە دۆلابە دەركاكراوە كە رامام ، ھىدى ھىدى بە لايە وە
 چوو ، پەرداخىنکى پەلە شەراب كىدوپە كۈزەمى بە سەرىيە وەنا ،
 بۇ جارى سىنیم كە مانچە كەی ھەلگرت و دىسان لە سەر
 مىزە كە دانايە وە ، بەرەو قەرەۋىلە كە دايىكم چوو ، لە ترسا
 پووشك بۇبۇوم ، بەچاڭى چاودىرىم دەكىد تابزانم چى
 پوودەدا ، باوکم ماوهیه کى زور بىن دەنگىو جوولە وەستاۋ
 گۇئى تەكانت ، ئەنچا لىفە كە لاداو نووكى پەنچە ئى خستە
 سەر دەم و چاوى دايىكم ، من لە تاوا دەلەر زىم ، دىسان باوکم
 چەمايە وە ئەمچارە سەری نايە پال سەری دايىكم ، كە سەری
 ھەلىپى دۇوارىيە كى بېزراو كە وتبۇوه سەر دەم و چاوە
 ھىلىيەكى ، لە سەر خۇو وەك دەست بېارىزىت لىفە كە دايىھە وە
 بە سەر دايىكما ، من ھەردا دەلەر زىم ، چونكە ترسىنکى كوشىنە
 ھەممو گىيانى داگىتىبۇوم ، لە دايىكم دەترسام ، لە خە وە
 قورسە كە سام دايىگىتىبۇوم ، بە تىزى دەم بۇانىيە لەشى
 بىن جوولە كە لە ۋىزىر چىنى لىفە كە دا راڭاشابۇو ، بېرىنکى
 ترسىنەك پېگائى بەزە يىنم گىتىبۇو . باوکم ، پاش تەواو كىرىنى ئەم
 كارانە بەرەو لای دۆلابە كە كەپايدە وە ، چى لە شەرابە كە
 مابۇوه ھەلىدا ، كە لە مىزە كە نزىك دەبۇوه وەك
 سەرخۇشە كان لە ترى دەدا ، سىيمى دەم و چاوى تەواو
 كۈرابۇو . كە مانچە كەی كە لە وەپىش دېبۇوم ھەلى گىتە وە ،

كۈرۈن

چىرۇكى : دۆستويفسى

كۈرۈنى - رەمۇف بېنگەرد

سستى و بىنەوشىيە كى سەيرىم بە سەردا ھاتبۇو ،
 لە خە وىشدا نەبۇوم ، كە چاوم لېك دەنا پاش كەمېك ترس
 دەبۇوه مۇتە كە و دەھاتە وېزەم ، لە تاوا چاوم دەكىدە وە ، ئەم
 وىست ھاوار بکەم ، بەلام دەنگ لەگە رۇومە وە دەھات .
 نىوهى شەو دەنگى كرائە وە دەركاكەم بىست ، يادم
 نىيە چەندىم بىن چوو ، تەنبا ئە وەندە ئاگادارم كاتى كە چاوم
 كىرده وە باوکم بە رانبهر خۇم بىنى ، لە بەرچاوما دېمىنە
 ترسىنەك دەپىواندو پەنگى پەپىبۇو ، دىيار بۇ كە وتبۇوه بېرىنکى
 قۇولە وە ، لە ژۇورە كە دا مۇمۇكى نىوه سووتاۋ پۇناسىكىيە كى
 خەماوى ئە خستە سەر بىنگى و سامانىكى ئى ناوا ژۇورە كە .

نه شکه نجه و نازاریان له خوکرتیوه ، وینه یه کی گه وره و کرانی
په زاره و ره نجم هاته به رچاو . له وه زیاتر خوم بونه گیرا ،
مه موکیانم که وتبورو له رزین ، دلوبه فرمیسک به چاومائه هاته
خواری ، وله مندالیکی وون بسو ، هاواريکی کوت و پرسو
مه راشم لی مهستاو خوم خسته پهنا باوکمه وه ، دهستم له ملی
ثارلاند . باوکم هاواريکی کردو که مانچه کهی له دهست که وته
خواری . باوکم له م حاله تهی من سه رسام بسو ، به دهوری
خویدا هله لیپوانی ، دهت ووت به دوای شتیکدا ویله ، له پهرا
که مانچه کهی هله لگرته و هو لی به رز کردمه وه ، به جو یه که
که میکی تری پیوه بوا یه هر له ویدا ده یکوشتم ، هاوام کرد :

باوکه کیان .. باوکه کیان ..
 که گوئی لدهنگم بیوهک گه لای درهخت له رزی و دوو
 هه نگاو به رهه دواوه پوشت ، له کاتینکدا که شانی گرتیووم
 به رزی کردمه و هو به سه رمانه راندی :
 - ئاخ ! توبیت ؟ نهء ، هیشتا هه مو شتیک لدهست
 نه چووه ، توبو من نه مینیت .

باوکه کیان ، بُو خاتری خواه مترسینه ، زورده ترسم .
فرمیسکه کانم به سه ختنی کاریان لی کردبوو ، له سه
خود اینامه و سه رزه وی که و بینده نگ چاوی تی بیريم ، ثت ووت
تازه هوش و هستی هاتونته و به رو نئم ناسینته و . کوت و پدر
وهك بیریکی ترسناک هینابیتیه و يك ، دلوبه فرمیسک له چاره
پر له سامه کانیه و سه ره و خوار بونه وه ، به لاما چەمیه وه و
لئم راما ، به ترسه وه بیم ووت :

- باوکه کیان .. واته ماشام مهکه باوکه ، وهره با لیره
بروین ، هرجی زووتره بروین ، رابکهین ، هلبیین .
- بهلی ، با رابکهین ! پراست دهکایت کاتی هه لاتنه ، وهره ،
وهره نتوچکا .

ئەوهند بەشپرزمىي دەچۈرۈل ئەت ووت تازە لەوە
گەيشتەوە چىبکات ، چاوارى بەسەراپايات ژۇورەكەدا كېپا ، كە
سەرپەش و سەرۇ كلاۋەكەي دايىكمى لەسەر زەۋىيەكە بىنى ،
مەلى كىرتىن و خستىنە كېرفاٽانى ، لەوە دەچۈرۈخەرىيکى
كۆكىدىنەوەي پېپۇستىي سەھەر بىت ، بۇيە هەرشىتىك لەوانەي
كە رەنگە پېپۇستى بوايە كۆي كىردىنەوە .

به لام له و کاته دا چاوه پوانی شتیکی نهینی و سامدارم ده کرد ،
به بیستنی یه کدم نوازی که مانچه که کاوتمه له رزین ، باوکم
که وته که مانچه لیدان ، ناهمنگه که کی پچر پچر بلوو ، چونکه
دوای که میک دهستی له لیدان هلگرت ، و هک بیه ویت شتیکی
له بیرجویی یادبکاته وه ، تاله دواییدا به بزاویتیکی که ساسانه وه
قه و سه که ای نایه وه سه ر میزه که و ته ماشایه کی قه ره ویله که ای
کرده وه ، نازانم له و بابه ته وه چ دلگرانیه کی هه بلوو ، جاریکی تر
پویشته و نزیک دایکم ، من که له ترساندا ووشک بلوو بروم
به دوای یه که یه که ای هلسوکه و تیا ده جووم ، دووباره دهستی
به ناو لیفه که دا گیرایه وه ، دیسان بیره ترسینه ره که و هک
بروسکه لئی دام ، له خوم بدسى ، چون دایکم له خه ویکی ناوا
گراندایه ، بوجی که باوکم دهستی نایه سه ر ده م و چاوی
به ناگانه هات ؟

لهوکاته دا باوکم بینی که هه موو جله کانمان ، تنانه
بالتوی کونی دایکم و چاکه تی به کارهاتووو کراسی خه وتنی
کوکرده ووه ، ده رهی کوکراوه کانمانی خسته سه رلیفه کهی
دایکم ، به لام دایکم هه روا بی جولله خه وتبورو . پاش ته او
کردنی نهم کارانه وام هاته به رجاو که باوکم هیور بوتوه نیتر
هیچ شتیک نه ما پیکای کارلی کردنی بگرینت ، له گه لنه وشدا
دیسان وات هه سست ده کرد دلگرانی شتیکه . جیکای مومه کهی
کوپری ، خوشی به رهه لای ده رگاکه و رجه رخا ، بونه وهی نیتر
قه ره ویله که نه بینیت . که مانجه کهی هه لگرت وه ،
به ناخومنی دهیمه که و قه وسے کهی به سر تله کاندا هینا ، نواز
سر لنه نوی ده سنتی بی کرد . به لام نه مه ناهه نگی سازنے بورو ،
نه ، ناهه نگی له و بابه تم له وهه دوايش هه رنه بیست ، نه
ده نگانه له که مانجه وه به رزنده بوهه ، ته نیاده نگیکی ترسناک
بوو له ژووره تاریکه کهی نیمه دا دهی خودی . ناخو نه خوشی
هه سستی چیز و هرگرتنی شیواند بیروم ؟ نه شیت هه سستی من
له نه نجامی بینینی نه و دیمه نانه وه تووشی ناته واوی هاتبیت ؟
ناخو من بیو بی پووی کاره ساتپکی نه بینیم که بویه کجاري که لین
بخاته زیانمه وه ؟ نازانم ، به لام گومان له وه ناکم که ده نگی
نالینی نیمه ، ده نگو هاواري مروقانه ، ده نگی کریانیکی
نه بینه تبار ، ده نگی خه و ناخومنیدیم له ته لی که مانجه که وه
ده بیست . له پاشانا ، له گه ل خاموش بیونی نه و دوا نوازانه دا
که نه ت ووت سامناک ترین ده ردو ، تالترین وینه ری روژرهشی و ،

به دهست ئامازه‌ی بۇ وىنە پېرۇزه‌کان كردو ،
تەماشايەكى كىردم ، سەر لەنۇى به دەنكىكى لەسەرخۇوهك
بپارىتەوە ووتى :

- بەلى ، كە لەخوابپارىتەوە حالت چاڭتىرىتىن ، دووعا
بکە .

كەوتىم سەر ئەڙنۇ ، بەمەلولىيەوە دەستم نانە سەر
يەك ، ماوهىيەك بەم شىيۇھە ماماوه ، خەفت كە رۇوي
ئەگۈشىم و خەفەنى نەكىردىم ، ھەموو بىرم ، ھەموو ھەستم لاي
پارانەوە لالانەوە كەم بۇو . بەلام دواى كەمىك دىسان ترس
كەوتەوە كىيان و زمان و بىرم سىت بۇون ، لەجىڭاكەم
ھەستام ، نەم ويسىت بىچە لاي باوكم ، ئەترسام ، ئەم ويسىت
ھەر لە ويىدا بىيىنەوە ، تابتوانم چىم لە دلداپە بىخەم سەر
زمان . بەدەم فرمىسىك ېشتەوە ووتى :

- باوکە .. ئەى دايىم ؟ چى بکات لەكۈيىھ ؟ دايىم
لەكۈيىھ ؟ .

نەم تواني ووتەكەم تەواو بکەم ، حرس لەوە دابۇو
بەخنەكتىت ، ئەويش بەچاوى بىرلە فرمىسىكەوە تىرى بوانىم ،
دەستى گىرمى و بىردىمە لاي قەرەۋىلەكەوە ، وورد وورد ئەوكەل و
پەلانەي لەسەرى دانابۇون لاي بىردىن ، پاشان لېفەكەي لادا .
ئاي خوا ! دايىم مردىبۇو ، خۇم كېشا بە سەرياو گىرمە باوهش ، بەلام باوكم
خستىمە سەر ئەڙنۇلە ئېرلىيەوە ووتى :

- كۆرەكەم ، مال ئاوايىلى بکە ، مال ئاوايى .
باوکىشىم بەرەو بۇوي لاشەكە سەرىي هىنایە خوارى ،
رەنگى ھەلبىزىكابۇو ، بەلام لىيۇ لەسەر خۇنى جوولا ، وەك
ئەوهى بىيە ويت شىتىك بلىت . پاشان دەستە لەرزوکەكە بۇ لاي
لاشەكە راكيشىاونانگى ھەلدا :

- نتىچكا ، لەبىرت بىت من لەمەدا نكۈولىم نەكىردىووه ،
نكۈولىم نىيە ما ! لەبىرى نەكەيت ، نتىچكا من نكۈولىم
نەكىردووه .

لەگەل ترس و پارانەوەدا ووتى :
- باوکە ، بابۇين ، كاتى روېشتنە .

- بەلى ئىتىركاتى روېشتنە ، چەند سالىكە وە خىتى روېشتنە
تۇند دەستى گىرمى و بەپەلە بەرەو دەركا جۇر
بە دەنكىكى كەمىك بەرز ووتى :

جلم لەبەر كرد ، پېيوىستىكەن يىشەلگىرتىن ، باوكم
بىرسى :

- ھەموو ئەمەي ؟ ھېچتلى بە جىن نەماوه ؟ .
كەواتە چاڭ .. زۇوكە .. زۇو ، بەپەلە ھەموو جەلەكەن
لە بىخچە يەك كىردى ، سەرەستىكى پەشم بە سەرمدا داولە كەل
باوكم بەرەو لاي دەركاى ژۇورەكە روېشتنى . لەپرا بىرم
كەوتەوە تابلوىكە كە بە دىوارەكەوە ھەلوا سراپابۇو بىيەنەن ، باوكم
بە ھەزار حال راي لە سەردا ، دىيار بۇو ھېمەن بۇوبۇوەوە ،
لەسەرخۇقسى دەكىردى سوور بۇولە سەر پەلە كەنەن ، بەلام
تابلوكە زۇر بەرز دا كۆتراپۇو ، بە ھەر دووكەمان كورسىكەمان
ھىنایا تەپلە كېكەمان خستە سەر ، بە ترس و لەرزوھە چۈوينە
سەرى و بە شەرىشەق توانىمەن تابلوكە لە بىزمارەكە بەكەينەوە ،
ئىستىتا تەواو ئامادەي جوولان بۇوین ، باوكم دەستى گىرم ، كە
كەيشتىنە بە دەرگاڭە ، كوت و پەر باوكم وەستاۋ ماوهىيەك
دەستى بەناوجا وياھىنە ، تا ئەوهى لە بىرى چۈوه يادى
بکەويتەوە ، وەك لەنەنجامدا شتەكەي بىر كە وتبىتەوە ئەو
كلىلانەي لە ئېر سەرىي دايىكما بۇون ھەلى كەنەن و بەپەلە بەناو
دۇلاب و سىندوقە شەقاوەكەنلى ژۇورەكەدا كەوتە گەران ، تا لە
دوايىدا لە كەل ئەو پارەيە لەناؤ چەكمە جەكاندا
دۇزى بۇونىيەوە كەرائىوە ، لەسەر خۇوتى :

- وەرە ئەم پارەيە بىگەرە ئاكادارىيە ، ئاگات لە خۇت بىت
گومى ئەكەيت ! گۈيتلى بىي ؟ .

پارەكەي كىرده دەستمەوە ، ئەنجا لە دەستى سەندىم و
خستىي باخەلەوە ، پارەكە بەرۇوتى كەوتە سەر سىنگە و ھېنەن
ساردى بىنگەيانىم كەوتە لەرzin ، وام ھەست كەنەم
بەكە مجارە لە كەل حەقىقەتى پارەدا ئاشنادەبم . ئىستىتا تەواو
ئامادەي روېشتن بۇوین ، بەلام دىسان باوكم لەجىگايەكدا
دایىنام ووتى :

- نتىچكا ، شتىكەم لە بىرچۈوه ! بەلام نازانم چىيە ، بىرم
ناكەويتەوە . نۇھـ ، بۇ .. تى كەيشتىم ، يادم ھاتەوە ، وەرە
ئىرەوە نتىچكا :

برىدىمە سووجىنەكە ژۇورەكەوە كەويتەي عىساو مەرىيەمى
لى دانراپۇو ، خستىمە سەرچۈك ووتى :

- كۆرەكەم ، دووعا بکە ، لە دەركاى خوا بپارىيە ، حالت زۇر
چاڭ دەبىت .

دلی که لا خستپت ، به سه مردا خوبی :
- به لی .. به لی نتوجکا ، پیویسته بگه پیننه وه ، دایکت له ولی
تاق و ته نیایه و سه رما نازاری دهدات ، بپوره وه بولای ، تاریک
نیه ، مومیک له ژووره که دایه ، هترسه و به یه کیک بلی ناکاداری
بیت ، پاشان بگه پیوه ، تو بته نیا بپو من لیره چاوه پروانتم ،
بو هیچ کوئیک ناجم .

به ره و مال که وتمه پی ، به لام هیشتا نه که و تومه سه
لاریکه دلم هستی به شتیک کرد .. کرامه وه ، باوکم بینی
مه لته که مله لته که بر ره و لایه کی تر مل ناوه ، ته نیا بی کس منی
به جی ده هیشت و ده بروشت .

چهند هیزم تیا بلو هاوارم لی کرد ، پاشان به ترس و
له رزه وه که وتمه دوای ، نه ونده رویشتم هه ناسه سوار بیو ،
نیتر نزیک بلو به ته واوی کومی بکم ، له پیگا کلاوه کایم بینی
له سه ره زه وی که وتبیو ، هلم گرتتو راکه راکه که وتمه وه
دوای ، توانای رویشتم نه ما ، نه ژنوم که وتمه له رزین و
چه مانه وه ، له تاوله رزین و بی نارامی و هک بی هوشم لی هاتبیو ،
وام هست ده کرد له دنیایه کی پر له ترس و له رزام و موتکه که یک
به دوامه وه یه ، چونکه له خهودا توانای رویشتم نه بیو . به
که ساسیه وه خوم به زه ویه که دا کیشا ، هستی خه و نازار
کیانی ته نیبو ، به بینی نه و که بی پالتاوو کلاوه پای ده کرد ،
تا لمن ، له منداله خوش ویسته که رزگار بیت ، دلم بی
ده سویتا ، نه مویست بیکه می تا ته نیا جاریکی تر ماجی بکم ،
بیی بیلیم له لایه نی منه وه نه ترسیت ، خه یالی ناسووده بیت ،
هیوری بکه ماهه ، به لینی بده منی که نه گر بیه ویت نه که ومه
دوای و تاق و ته نیا بگه پیمه وه لای دایکم . چاوم لی بیو که
له پیچی کولانیکدا سبور او به پله که وتمه وه رویشتم ، که منیش
که یشتمه سه ری کولانه که وه رجه رخام ، نه و دور که تبوه وه ،
زور دور که وتبوه وه . لم کاته دا نیتر ته او و توانام له بدر
برابیو ، بی ده سه لاتانه که وتمه شیوه ن و بانگ هملدان ،
له بیرمه له کاتی نهم راکه راکه یدا به دوو پیبور که وتم ، که
له سه ریگا که دا و هستا بیون . جاریکی دی هاوارم لی هملسا :

- باوکه کیان .. باوکه کیان .
نه مه دوا ووتی من بیو ، پاش نه وه له به ردهم مالیکدا
خلیسکام و که وتم ، هستم کرد خوین به دهم و چاوما دینه
خواری . که میکیش دوای نه وه .. نیتر نازانم چی پوی دا .

- نیتر ئه که وینه پی ، سوپاس بوخوا ، سوپاس ، نیستا
هه موسشت ته او بیو .

له پلیکانه کان هاتینه خواری ، ده رکاوانه که که نیوه خه وو
نیوه بیدار بیو ده رکای لی کردینه وه ، به پوویه کی ترش و تاله وه
لی پوانیم ، باوکم له پیشه وه زووتر چووه ده ری ، و هک له وه
بترسیت بیو به پووی پرسیاریک بیت وه ، من له دوایه وه که وتمه
کولانه که ، نه ونده رویشتم تا گه یشتینه سه ره بردہ پیژی
که نار بیو باره که .

به فر که هیشتا پر پوشی ده کرد ، به ره پیژه که ی
دابو شیبوو ، ههوا زوز سارد بیو ، وام هست ده کرد تاکروکی
نیسقانه کانیشم به ستوریه تی ، چمکی جله کانی باوکم له دواوه
گرتبوو ، باوکم که مانچه که نابووه بن دهستی ، جار جار
نه وه ستاو جیگای بوخجه و که مانچه که ی به سه ده کرد وه ،
چاره که سه عاتیک رویشتم ، پاشان باوکم که وتمه لاری ، له سه
به رزایی که نار بیو باره که دانیشت ، له ناو به فره که ی
خواره وه ماندا پیچکه یک پیش نیمه شکابیو ، له ناو هدا که س
دیار نه بیو .

خوایه ! چهند هسته کوت و پریه کانی نه و ساتانه خوم
چاک له یاده ، نه وهی سالان ناره زووم ده کرد پاشان هاته دی ،
وا لهم دواییه دا خانووه نابووه که مان به جی هیشت ، به لام
ناخوله راستیا نه مه نه وه یه که ساله هایه من به دوایدا ویلم ؟
نه وه یه که هیزی خه یالی مند الیمی داگیر کریبوو ؟ . نه مه نه و
به ختیاریه ی که وتبومه دوای و ، به شه و قیکه وه که زور له
سه رووی ته مه نی خومه وه یه ناره زووم ده کرد ؟ .

له وکاته دا ، له پیش هه مهو هستیکی تره وه ، به زارهی
یادی دایکم بیو ، بیرم ده کرد وه : « بیو به ته نیا جیمان هیشت و
هاتین ؟ ». من و باوکم لاشه که یمان و هک کورسی یان میزینی کی
بنی نرخ پشت گوی خست . نه مه له هه موسشت زیاتر نازاری
ده دام ، بیوی نه متوانی له بدرانبه نه م سزاو ناخوشیه دا زیاتر
خوم بکرم ، ده ستم به گریان کرد و وتم :

- باوکه کیان - باوکه کیان ! بودایکممان به جی هیشت و
هاتین ؟ . بیو و ازمان لی هیننا ؟ . باوکه و هر بکه پیننه وه مانی ،
بانگی یه کیک بکهین لای بمیکنیه وه .

له گل قسے کانمدا باوکم ته کانیکی داو له جیگا که ی
راست بوه وه ، و هک بیری له شتیکی تازه کرد بیت وه تو او دوو